

DANIEL 4

REVIEW...

King Nebuchadnezzar built a statue 90' tall x 9' thick made out of gold...
Daniel had interpreted the dream of Nebby – calling him the head of Gold...
But this all gold idol of Nebby was his way of saying he was going to be the ONLY kingdom!
And he gave the proclamation - whenever music was played – bow or burn!
Certain Chaldeans came forward to accuse Rack / Shack / and Benny of not worshipping the idol...
In RAGE and FURY Nebby demanded the Jewish boys be brought before him...
If they were willing to bow down when the music played all would be forgiven...
But if they did not – into the fire – and what god could they trust to save them!
The boys were quick to answer - if the Lord wanted to – He could save them from the fire...
But even if God did not – they would never bow to the Kings gods / or his Idol!
The face of Nebby changed when he heard the boys BOLD words...
He became full of RAGE – and demanded the fire be heated up 7 times hotter!
The king commanded the Jewish boys be bound up head to toe and thrown into the fire...
But no sooner were they thrown in - then the boys were walking around unbound in the fire!
And there was a 4th man with them who looked like the Son of God!
Nebby came as close as could to the inferno – and had to call the boys to come out...
And the king made a decree – if anyone spoke ill against the God of the Jews...
They would be cut into pieces – and their house turned into an ash heap!
Because no other God could do what the Lord did – saving the boys from the fire!

PRIDE COMES BEFORE THE FALL... (5 THINGS)

NAGAPANGINBABAW ANG BUGAL ANTES SANG KALAGLAGAN...(5 KA MGA BUTANG)

1ST – THE LETTER OF NEBUCHADNEZZAR... VS. 1-3

1ST- ANG PAHAYAG NI HARING NECADNEZZAR...VS.1-3

1st – Testimony of a King... vs. 1

1st- Ang testimonya sang Hari...vs 1

Nebby wrote a letter to tell the world about God...

Nagsulat si Nebucadnezzar sang pahayag para ihambal sa kalibutan ang parte sa Ginoo..

He opens by addressing all people / nations / in all languages of the earth...

Ginbuksan niya paagi sa tanan nga tawo/ nasyon/ kag sa tanan nga mga linguahe sa kalibutan..

In other words he wrote the letter to literally everyone...

Sa iban nga mga pulong siya nagsulat sang pahayag para sa tanan..

Because there is power in sharing your personal testimony with others!

Kay tungod may ara sang gahom sa pagpanugid sang imo testimonya sa iban!

When people want proof that God is real – and that Jesus is the answer...

Sang ang mga tawo gusto sang ibidensya kon ang Ginoo matuod- kag ina si Jesus ang sabat..

The best answer we can give others is our testimony of what He has done in us...

Ang pinakanami nga sabat nga aton mahatag sa iban amo ang aton testimonya kon ano ang Iya ginhimo sa aton..

People can argue with our words – but they cannot argue with Jesus in our lives!

Ang mga tawo makalalis sang aton mga pulong- pero indi sila makalalis kay tungod ara si Jesus sa aton kabuhi!

II Corinthians 3:3 – “Clearly, you are a letter from Christ prepared by us. It is written not with pen and ink, but with the Spirit of the living God...”

II Corinto 3:3- Maathag nga ang inyo halimbawa pareho sang sulat ni Cristo nga ginsulat paagi sa amon. Ang gingamit sa pagsulat indi tinta kundi ang Espirito sang Dios nga buhi, kag wala man ginsulat sa mga bato nga sulultan kundi sa inyo tagipusuon mismo.

2nd – Purpose of the Letter... vs. 2-3

2nd- Ang tinutuyo sang Pahayag...vs.2-3

Purpose Nebby wrote the letter so that people might have peace (*shalom*) multiplied!

Ang tinutuyo ni Haring Nebucadnezzar sa pagpahag sa mga tawo para may ara sang damo nga kalinong(*shalom*)!

The greatest fear of all men is the fear of death - because it is an unknown...

Ang pinakahadlukan sang tanan nga tawo amo ang kamatayon- kay tungod ina indi mahibalan kon san-o....

But most of all men fear death because it means they will be judged...

Pero kalabanan sa mga tawo nahadluk mapatay kay buot silingon sila pagahukaman...

They do not want talk / or even think about death – they have no peace!

Indi nila gusto estoryahan/ bisan panga paminsaron parte sa kamatayon- wala sila kalinong!

Because apart from God - we live in certain expectation of His wrath and judgment...

Kay tungod bilang sakop sang Ginoo- nagakabuhi kita nga naga ekspiktar sang mga kasingkal kag paghukom...

There is no peace apart from Christ - only the fear of death - and punishment...

Wala sang kalinong luwas lang kay Kristo- nahadlok lang sa kamatayon- kag sang mga silot...

Only with God can we have true peace - rest in the knowledge we are forgiven!

Sa Ginoo lang gid naton makita ang matuod tuod nga kalinong- may kapahuwayan sa kaalam kita napatawad!

The letter is the personal testimony of how God revealed himself to the King...

Ang pahayag amo ang personal nga testimonya kon paano sang Ginoo Ginpahayag ang Iya kaugalingon sa Hari..

Through GREAT signs and MIGHTY wonders in the life of Nebby...

Paagi sa DAKO nga mga senyalis kag GAMHANAN nga makatilingala sang kabuhi ni Nebucadnezzar...

Note that these were personal miracles in the life of one man...

Tandaan naton nga amo ini ang personal nga mga milagro sa kabuhi sang isa ka tawo..

You might ask – why does God not do great and mighty things in my life...

Basi maka pamangkot ka- ngaa wala nagahimo ang Ginoo sang dako kag mga gamhanan nga mga butang sa akon kabuhi!

I am convinced it is not God who is not acting – we just do not pay attention...

Kombinsado ako nga indi ang Ginoo ang wala nagahimo- kita ang wala nagahatag sang aton atensyon..

When the bills miraculously manage to get paid / when the sickness goes away...

Kon ang mga balayran ginapangitaan sang solusyon para mabayaran/ kon ang mga masakit madula...

We tend to be quick to explain away how it happened – not giving glory to God...

Kadasig sa aton mag explikar sa iban kon ano ang natabo- bisan wala pa kahatag sang kahimayaan sa Ginoo..

Yet God often does GREAT and MIGHTY things in our lives – if we pay attention!

Pero ang Ginoo permi nagahimo sang DAKO kag GAMHANAN nga mga butang sa aton kabuhi- kon kita kabalo magpamati!

Whose Kingdom is an everlasting Kingdom – from generation to generation...

Kay sin-o bala ginharian ang wala katapusan nga Ginharian- halin sa mga ginpasapasa sang imo mga katigulangan..

Nebby thought he could set up his very own everlasting kingdom...

Nagapinsar si Nebucadnezzar nga siya makatukod sang iya kaugalingon nga wala katapusan nga ginharian..

But the king came to understand a VERY powerful truth...

Pero ang hari nag abot para maintiendihan ang PINAKA gamhanan nga kamatuoran..

There are many people today who would try to tell you the Bible is not relevant...

Madamo sang mga tawo subong nga nagatinguha sa pagpanugid nga ang Biblia indi importante...

It was written 2000 years ago – and has nothing to offer to us today...

Ina nasulat sang 2000 katuig ang nanligad- kag wala na sang may ihalad para sa aton subong..

But in spite of all our knowledge – we still have not come up with an answer to death...

Pero sa baylo sang tanan nga kaalaam- wala gihapon kita sang sabat sa kamatayon..

And no matter what we believe – we will all still have to stand before God one day!

Only God does not change – His Word is just as relevant today as ever – **Hebrews 13:8**

Ang Ginoo langgid ang wala nagabag-o- ang Iya Pulong imporante subong kag sa palaabuton- **Hebreo 13:8**

2ND – TROUBLED BY A DREAM... VS. 4-9

2ND- GINTUBLAG SANG ISA KA DAMGO...VS...4-9

1st – Resting in the palace... vs. 4

1st- Nagapahuway sa palasyo..vs. 4

Nebby was at rest in his palace – he had conquered all of his enemies...

Si Nebucadnezzar nagapahuway sa iya nga palasyo- iya nadaog ang tanan niya nga mga kaaway..

His victories had no doubt made him very cocky – overconfident...

Ang iya nga kadalag-an wala sang pang duwaduwa , nagpasaloig sa iya nga magpadayawdayaw- kag sobra nga pagsalig..

We often get into the most trouble in life when we have been the most successful...

Permi naton ginasulong ang pinaka magamo sa aton kabuhi kon kita isa naka madinalag-on..

It tends to make us overly confident in ourselves – our abilities – rather than in God...

Ina nagahatag sa aton sang tuman ka pagsalig sa aton kaugalingon- aton abilidad/ kaysa Ginoo...

That is when satan can sneak in - because we are most vulnerable...

Ina kon si satanas makasulod - kay tungod kita ang pinaka mabiktima..

We are depending on our strength - we are not clinging to Jesus!

Kita nagadependi sa aton nga kusog- wala kita nagakapyot sa kay Jesus!

I Corinthians 10:12 - "Let him who thinks he stands take heed lest he fall."

I Corinto 10:12- "Gani kon maghunahuna kamo nga ang inyo pagtuo mabakod na, mag-andam kamo kay basi kon makasala man kamo."

2nd – Looking for answers... vs. 5-7

2nd- Nagapangita sang mga sabat...vs 5-7

Nebby had another dream that scared and was deeply troubling to him...

Sa liwat nagdamgo si Nebucadnezzar nga nahadlok gid siya kag nakapagamo gid sa iya...

So he called for all the magicians / astrologers / Chaldeans / and the soothsayers...

Gani iya ginpatawag ang tanan nga mga madyikero/ babaylan/ manugpakot/ kag mga manughimalad..

He told them the dream – but they could not tell him the interpretation...

Ginsugiran niya sila sang iya nga damgo- pero indi nila mapaathag ang kahulugan sang iya nga damgo..

Odd that the king would go the same men who had failed him before!

May posibilidad nga ang hari nagmando sang pareho nga mga tawo nga nagpapaslaw pa sa iya sang una!

The definition of insanity – is doing the same thing but expecting different results!

Ang kahulugan sang pagkabuang- nagahimo sang pareho nga butang pero nagapaabot sang mga nagkalain-lain nga mga resulta!

Yet so often that is how we face the scary / troubling trials that come into our lives...

Pero kon kis a amo kita sina mag atubang sang mga kalahadlukan/ mga makagalamo nga mga pagtilaw sa aton kabuhi..

We run to the bank for help – only to be told again there is no more money / credit...

Nagadalagan kita sa bangko sa pagpanagyo sang bulig- kag ina nagasugid lang sa aton nga wala kita kwarta/ mangutang na lang..

We run to our friend / go-fund-me / Facebook – though they only ignore us again...

Nagadalagan sa aton mga abyan/ manghulam kwarta/ sa Facebook- bisan pa nga wala kita nila ginaspak....

We do the same thing – expecting different results – rather than run to the Lord...

Nagahimo man kita sang pareho na nga mga butang- naga ekspekatar sang nagkalain-lain nga mga resulta- kaysa magdangop sa Dios..

As if prayer – seeking Jesus – is a last-ditch effort to solve our problem!

Magpangamuyo subong- pangitaon si Jesus- amo ang katapusan nga solusyon para ma solbar ang problema!

3rd - Finally the King called Daniel in to interpret the dream... vs. 8-9

3rd- Sang ulihi ang Hari nagmando nga tawgon si Daniel sa pag interpretar sang iya nga damgo...vs 8-9

Nebby knew Daniel could interpret the dream because he had the spirit of 'elahh' (*Allah*)...

Nakahibalo si Haring Nebucadnezzar nga ma interpretar ni Daniel ang iya damgo kay tungod may ara siya sa Espirito sang Dios(*Allah*)...

Obviously the confidence of the King was not in Jesus – uses Aramaic word for a god...

Makita gid nga ang kaisog sang Hari wala sa kay Jesus- naggamit siya sang Aramaiko nga pulong para sa iya ikaayo..

His confidence was in Daniel – because he had seen him do the impossible before!

Ang iya kaisog ara kay Daniel- kay tungod nga nakita na niya nga daan si Daniel sang una nga naghimo sang impsible!

It was his experience with Daniel – that gave him confidence in Daniel!

May ara siya sang eksperiensya kay Daniel- nga ginhatag niya ang iya pagsalig kay Daniel!

I believe God can heal – and that for Him nothing is impossible...

Nagapati gid ako nga ang Ginoo makaayo- kag sa Iya wala sang imposible..

Yet although I could believe God could cure a cold – how about raise the dead...

Pero bisan pa nga magapati ako nga ang Ginoo makapaayo sang mga gamasakit- paano naman ya ang pagbuhi sang mga patay,...

I believe - but I doubt - my problem is have never seen Him do it personally

Nagapati ako- pero nagaduda- wala ko Siya nakita sa personal nga naghimo sina...

Where do we find the confidence that God can do the impossible...

Diin naton makita ang kaisog nga ang Ginoo makahimo sang imposible..

If I told you it was possible to pick up 1 million pounds – what would you say...

Kon ihambal ko sa imo nga posible nga makadala ka sang 1 million pounds - ano imo ihambal..

If I went on to say it could fly 10,000 miles going 600mph at over 30k feet...
Kon magabalik ako nga magahambal nga ina makalupad sang 10,000 milles pakadto sa 600mph kapin sa 30k feet..

With over 500 people comfortably seated inside – what would you say...
Kaupod sang 500 ka mga tawo nga nagapungko sa imo tupad- ano ang imo mahambal..
You would believe me – but only because you have seen an airplane!
Magapati ka bala sa akon - kay tungod lang nakakita ako sang eroplano!
If you had never seen one before – you would say it was impossible!

Pero kon wala kana ka kita sang una- makahambal ka nga ina imposible gid!

Confidence does not come from what we do - but who we spend time with...

Ang pagkumpiansa indi naton makuha sa aton ginahimo- kundi kon sin-o ang aton ginahatagan sang aton nga tion..

Our faith grows as we spend time with the Word – Jesus - **Romans 10:17**

Ang aton pagtuo nagatubo kon kita nagahatag sang tion sa Pulong- Jesus- **Roma 10:17**

We get to see Him provide – see Him heal – see Him do the impossible!

Aton Siya makita nga nagahimuno- makita Siya nga nagapang-ayo- makita Siya nga nagahimo sang mga imposible!

Then we have the confidence when trials come – that nothing is impossible for Him!

Sa gilayon may ara kita sang kumpiansa kon ang mga pagtilaw maga-abot- ina wala sang imposible sa Iya!

3RD – THE DREAM AND INTERPRETATION... VS. 10-27

3RD- ANG DAMGO KAG ANG INTERPRETASYON...VS .10-27

1st – The dream of Nebby... vs. 10-18

1st- Ang damgo ni Nebucadnezzar..vs.1-18

There was a very high tree standing in the middle of the earth – reaching up to heaven...

May ara sang tuman ka taas nga kahoy nga nagatindog sa tunga sang kalibutan- nga nagalab-ot sa langit..

It could be seen from every corner of the planet – with lovely leaves / abundant fruit...

Ina makita sa kada pamusod sang planeta/ nga may ara sang mahigumaon nga mga dahon/ bugana nga mga bunga..

The birds of heavens dwelt in its braches – all flesh was fed by its fruit!

Ang mga pispis sang kalangitan magahulon sa mga sanga- ang tanan nga tawo makakaon sang iya nga bunga!

Interesting that birds in the Bible are often a illustration of satan - **Matthew 13:19**

Ka interesado gid kay ang mga pispis sa Biblia halimbawa ni satanas- **Mateo 13:19**

Giving a picture that the governments of men are place where satan comes to dwell!

Maathag nga palaanggiran nga ang mga tawo sa gobyerno nabutang kon sa diin si satanas maga-abot para mag-istar!

Striving to reach up to heaven – challenged the authority of God here on earth...

Nagapaningwa nga malab-ot ang kalangitan- ginaganyat ang awtoridad sang Ginoo diri sa duta..

And the fruits of the government feed the FLESH (*sinful nature*) of men!

Kag ang mga bunga sang gobyerno ipakaon sa mga TAWO(*makasasala nga pamatasan*) sang mga tawo!

A good reminder that while we are to obey the government – **Romans 13:1**

Ang maayo nga pagpadumdom samtang kita nagasunod sa gobyerno- **Roma 13:1**

We most certainly are not to put our faith in the government – we trust in Jesus!

Sa pagkamatuod indi gid naton pagbutang ang aton pagtuo sa gobyerno- magasalig kita kay Jesus!

Then a watcher (*angel*) came down from heaven...

Kag ang nagalantaw(*anghel*) magapanaog halin sa langit..

Crying out – chop down the tree / strip its branches / scatter its fruit...

Nagasinggit- pagatapson ang mga kahoy/ kalbuhon ang iya mga sanga/ pagadagdag ang mga bunga..

But leave the stump – bound with iron and brass – let him graze with the beasts...

Pero ibilin ang tuod- kadenahan sang salsalon kag saway- pasugti nga ipahalab sa mga sapat..

Change his heart from a man to a beast – till 7 times have passed over him...

Ibag-oha ang iya tagipusuon nga halin sa tawo asta sa mabangis nga sapat- hasta mag 7 ka besis ang nanligad kaysa sa iya..

To show everyone the Most High rules over the Kingdom of men - **sets the lowest over it!**

Para ipakita nga ang tagsa ka pinakamataas nga paggahom sa ginharian sang tawo- **nagapungko sa pinakanubo sa iya!**

God was going to use Nebby as an example for the whole world of His power / choice!

Gamiton sang Ginoo si Nebucadnezzar bilang ehemplo sa tanan nga kalibutan sang Iya nga gahom/ kag pagpili!

And God does not pick many wise - mighty - or noble – I Corinthians 1:26

Kag ang Ginoo wala nagpili sang madamo nga maalam- gamhanan - ukon dungganon- I Corinto 1:26

There is a common misconception that God only uses the ELITE...

May ara sang kinaandan nga sayop nga mga pagpati nga ang Ginoo ginagamit lang ang mga KILALA..

In order to be used by God you have to have a PhD in theology...

Agod mangin galamiton sang Ginoo kinahanglan nga may ara ka sang PhD sa theology..

That is the wisdom of men - a worldly idea that has crept into the church...

Amo ina ang kaalam sang tawo- ang kalibutanon nga mga ideya nga ginasunod sang mga kada simbahan..

You do not see any Bible colleges or seminaries in the Bible - you just see sinners!

Wala kita sang may makita sa Biblia nga dapat nakatapos kolehiyo ukon mga seminaryo sa Biblia- ang imo lang makita mga makasasala!

2nd – The interpretation of the dream... vs. 19-26

2nd- Ang interpretasyon sang damgo...vs 19-26

The dream troubled the heart of Daniel...

Ang damgo nakapahadlok gid sa tagipusuon ni Danile..

He was astonished by what it meant – he knew it was a prophecy against the King...

Natingala gid siya kon ano ang buot silingon- kabalo siya nga ina amo ang gintagna batok sa Hari..

The interpretation so upset his heart – he was quiet for a time...

Ang interpretasyon sang iya damgo naghatag sang tuman kasubo sang iya nga tagipusuon- naghipos siya sang makadali..

But Nebby encouraged him to not be troubled – and share the interpretation!

Pero ginpalig-on siya ni Nebucadnezzar nga indi magkahadok- kag isugid sa iya ang interpretasyon sang iya nga damgo!

It is hard to confront people with their sin – especially those who we care about...

Kabudlay atubangon ang tawo sa ila nga sala-labi nagid sa mga tawo nga aton gid ginaulikdan..

We might think it is kinder not to confront someone who is sinning...

Basi nagapinsar kita nga ina mas maayo kay tungod wala naton ginaatubang ang nakasala..

But the truth is leaving someone in their sin - is condemning them to hell...

Pero ang matuod ang pagpabaya sa tawo sang ila sala- nga nagadala sa ila sa impierno..

So we are called to confront them in spite of how we fear it might hurt them...
Gani kita gintawag para magkompronta sa ila bisan pa nahadlok kita kay basi masakitan ta sila...
Not that we can make people turn back to Jesus - but we can warn them - **Hebrews 3:13**
Indi nga mabuligan lang naton ang mga tawo nga manumbalik kay Jesus- pero aton man sila ma paandaman- **Hebreo 3:13**
And our motive needs to be love - we want to see them clean / forgiven - **Ephesians 4:15**
Kag ang aton motibo nagakinahanglan sang gugma- gusto naton sila nga makita nga matinlo/ napatawad- **Efeso 4:15**
We want them to repent – see them restored to their relationship to Jesus!
Gusto naton nga sila maghinulsol- makita sila nga nagapanumbalik ang ila nga relasyon sa kay Jesus!

The tree in the dream was Nebby – who had grown into a powerful King...
Ang kahoy sa damgo ni Nebucadnezzar- nga kon sa diin natubo sa pinakamakusog nga Hari..
His greatness had reached up to heaven – and his power over all the earth...
Ang iya nga kataason makalambot sa langit- kag ang iya nga gahom sa tanan nga kalibutan..
But because of his pride – the Most High decreed he was to be driven from men...
Pero kay tungod sa iya nga bugal- ang Pinakamataas nga nagmando siya pagalayason sang mga tawo..
He would live in the wild – eat grass like an ox – sleep in the open fields (*dew of heaven*)...
Siya magakabuhi sa mga mabangis- nagakaon sang hilamon pareho sa toro- nagatulog sa bukas nga latagon(*tun-og sang langit*)
Till 7 years (*times*) passed – and Nebby learned the Most High rules the Kingdom of men!
Hasta sa 7 ka tuig(*tion*) ang nag-agi- kag si Nebucadnezzar nakatuon sang Labing Mataas nga nagagahom sa ginharian sang tawo !
But the stump would remain – Nebby would not loose his Kingdom...
Pero ang tuod magapabilin- wala madula ang ang Ginharian ni Nebucadnezzar..
Once he had learned his lesson – God would restore him to the throne!
Samtang siya nakatuon sang iya nga leksion-pagabalikon siya sang Ginoo sa iya nga trono!

The Grace of God does not mean we get away with sin...
Ang bugay sang Ginoo indi buot silingon nga makapalayo kita sa aton nga sala..
The first mission trip I led from CCBF was to ‘check up’ on a missionary in Nepal...
Ang una nga mission trip nga akon ginpangunahan halin sa CCBF para e lantawon ang mga misyonaryo sa Nepal...
He was from U-Turn – and it turned out he had fallen back into hold habits – marijuana...
Siya naghalin sa U-turn- kag nahibaluan nga siya nagbalik sa iya nga bisyo nga - marijuana..
When I arrived he fled the country – rather than face the truth about his actions...
Sang nag abot ko siya nagpalagyo sa iya nga pungsod- kaysa mag atubang sang kamatuoran parte sa iya mga ginhimo...
When I got back I was heavy hearted – it was not an easy trip...
Sang nagbalik nako nabug at gid ang akon nga tagipusuon- ina indi mahapos nga misyon..
But a good friend shared with me – sometimes Grace has to have teeth!
Pero ang maayo nga abyan nag estorya sa akon- nga kon kis a ang bugay may ara sang ngipon!
God resists the proud – but he pours out His grace upon the humble – James 4:6
Ginasumpo sang Ginoo ang bugalon- pero ginakaluoyan niya ang mapainubuson- Santiago 4:6
Therefore it is the Grace of God that allows our sin to be revealed – bring consequences...
Gani amo ina ang Bugay sang Ginoo nga ginapsugtan nga ang aton sala ipahayag- nga nagadala sang mga konsekwesya...

In an effort to humble us – SO THAT God can pour his Grace out on us...

Sa pagpanikasog para kita mangin mapinaubuson- PARA iula sang Ginoo ang Iya nga Grasya sa aton....

Because then God can restore to our lives everything that our sin and pride took from us!

Kay tungog sa gilayon ang Ginoo makipasag-uli sang aton kaugalingon nga ang aton sala kag bugal nakuha halin sa aton!

3rd – The counsel of Daniel... vs. 27

3rd- Ang Laygay ni Daniel...vs.27

Daniel encouraged the King to stop sinning – live righteously...

Ginapalig-on ni Daniel ang Hari nga mag-untat sa pagpakasala- magkabuhi sang matarong...

Evidently the King had a bit of a reputation – lots of slaves / not kind to the needy...

Sa pagkamatuod ang Hari may ara sang gamay nga reputasyon/ kadamo sang mga agalon/ indi maayo sa mga nagakinahanglan...

So the way the king would prove his repentance – was by showing mercy to the poor...

Gani ang paagi sang hari nga iya mapamatud-an nga siya naghinulsol- paagi sa pagpakita sang iya kaluoy sa mga imol..

As a result perhaps the Lord would lengthen the prosperity of the King...

Bilang resulta mahimo nga ang Dios magapalawig sang kagamhanan sang Hari..

Not that Nebby would be saved by his works – but his works would show he was saved!

Indi lang nga Si Nebucadnezzar maluwas paagi sa iya nga mga hinimuan- pero ang iya hinimuan napakita nga siya luwas na..

It is easy to say we have ‘faith’ and ‘believe’ in Jesus – but the proof is in our actions...

Mahapos lang maghambal nga kita may ara sang pagtuo kag nagapati kay Jesus- pero ang prohiba amo ang aton nga mga ginahimo...

James 2:17-18 – “I cannot see your faith if you do not have good deeds, but I will show you my faith through my good deeds.”

Santiago 2:17-18-“Amo man ang pagtuo; kon wala ginaupdi sang maayo nga mga binuhatan, ina nga pagtuo patay, pero paano makita ang imo nga pagtuo kon wala ka sang mga maayo nga binuhatan.

If we say we are Christians – but still live like the world – do we really have faith...

Kon nagahambal kita nga kita kristohanon- pero nagakabuhi pareho sa kalibutan- may ara gid bala kita sang pagtuo..

We can call ourselves Christians – but if are continuing to living in sin – are we really...

Pwede naton matawag ang aton kaugalingon nga kristohanaon- pero kon padayon kita nga nagakabuhi sa sala- matudo gid bala....

The only way to know for sure – is to see the fruit of salvation coming from our lives!

Ang pamaagi lang nga mahibaluan nga kita sigurado- makita ang bunga sang kaluwasan nga nagahalin sa aton kabuhi!

4TH – THE HUMBLING OF A KING... VS. 28-33

4TH- ANG MAPAINUBUSON NGA HARI...VS. 28-33

1st – The fall of a mighty King... vs. 28-29

1st- Ang paglaglag sang gamhanan nga hari...vs. 28-29

After 12 months – the king was walking around the royal palace in Babylon...

Pagkatapos sang 12 ka bulan- ang hari nagalakat lakat sa palibot sang harianon nga palasyo sa Babilonia...

I imagine Nebby might have been treading carefully for several months after his dream...

Ginhunahuna ko nga basi si Nebucadnezzar nagalinas sang mahinalungo sang pila ka bulan pagkatapos sang iya nga damgo...

But he did not have a changed heart – he did not desire to live for God...

Pero wala sang pagbag-o sa iya nga tagipusuon- wala siya naghandom nga magkabuhi para sa Ginoo..

His caution was not true repentance – it was just a fear of the consequences!

Ang iya pagpandam indi matuod nga paghinulsol- ina isa lang ka nahadlok sa konsekwensya!

No one like consequences - no one wants to face the results of their sin...

Wala sang isa sa atonn nga namian sang mga konsekwesya- wala sang may gusto nga mag-atubang sang resulta sang mga sala...

If we are just afraid of being caught – if we just want to avoid consequence...

Kay kita nahadlok nga madakpan- kag gusto lang naton nga magpalayo sa konsekwensya...

Then there is no real change of heart – we still want to sin – our desire is not to love God...

Dayon wala gid sing matuod nga may nagbag-o sa aton nga tagipususon- gusto pagid naton ang sala- ang aton handom indi paghigugmaon ang Ginoo..

So that fear of consequence ultimately leads to death - because we are not trusting in Jesus!

Gane ang kahadlok sa konsekwesya nagadala sang kamatayon- kay tungod nga wala kita nagasalig kay Jesus!

II Corinthians 7:10 – “Sorrow without repentance... results in death.”

II Corinto 7:10- Ang kasubo nga wala sang paghinulsol... nagadala sang kamatayon.

2nd – The patience of God... vs. 30

2nd- Ang pasensya sang Ginoo..vs.30

Nebby was surrounded by the most beautiful city the world had ever seen...

Si Nebucadnezzar napalibutan sang mga manami nga syudad nga nakita sang kalibutan..

Bolstered by an almost unlimited budget / and a slave workforce at his bidding...

Ginpasalig sang pila ka wala sing limitadi nga bapyet/ kag ang ulipon nga naga-obra sang iya nga lugar...

He had built some of the most impressive wonders of the ancient world...

Nagpahimo siya sang iban nga mga manami kag mga makatilingala sa dumaan nga kalibutan...

The hanging gardens of Babylon – a palace called the ‘Marvel of mankind’...

Ang Hanging gardens sa Babilonia- ang palasyo nga ginatawag “Marvel of mankind.

Looking at it – Nebby commented how great Babylon was...

Sa pagtulok sina- si Nebucadnezzar naghambal nga daw ano katahom sang Babilonia...

That HE had built as a royal dwelling for HIS power / honor / and majesty!

Nga SIYA nagpatindog sang harion nga nga nagapuyo sa IYA nga gahom/ kadungganang/ kag pagkahalangdon!

Mistakenly thinking the patience of God - meant that he was safe from the judgment of God...

Makasala kita sang pagpaminsar sang pasensya sang Ginoo- nagadala nga kita naluwas halin sa humkanan sang Ginoo..

Just because God has not judged yet – does not mean God will not judge...

Kay tungod nga ang Ginoo indi insigida nga nagapanghusga- indi buot silingon nga ang Ginoo wala nagahukom...

God is patient – longsuffering – giving time to repent and turn back to Him...

Ang Ginoo mapinasensyahan- mainantuson- nagahatag sang tion sa mga nagahinulsol kag sa mga nagapanumbalik sa Iya..

God waits to punish sin only because He loves the sinner – **II Peter 3:9**

Ang Ginoo nagahulat nga maghinulsol ang mga tawo kay tungod indi Niya luyag nga may mawala-

II Pedro 3:9

God is patient – longsuffering – to give time to repent and turn back to Him...
Ang Ginoo mapinasensyahan- mainantuson- sa paghatag sang tion nga maghinulsol kag manumbalik sa Iya..

But if we harden our hearts / not to repent - our sin will not remain hidden!

Pero kon patig-ahon naton ang aton tagipusuon/ nga indi maghinulsol- ang aton sala indi magpabilin nga natagago!

3rd – The judgement of God. vs. 31-33

3rd- Ang paghukom sang Ginoo..vs.31-33

While the words were still in his mouth – a voice fell from heaven...

Sang wala pa Siya katapos hambal- may tingog halin sa langit..

The kingdom has departed from you – you will be driven to live like an animal for 7 years...

Ang imo ginhraian mapalayo sa imo- kag ikaw magaupod kabuhi nga pareho sa sapat sa 7 ka tuig..

Till you learn that the Most High rules the Kingdom of men – and gives it to whom he wills!

Hasta nga kilalahon mo ang Labing Mataas nga Dios- kag ihatag sa mga tawo sa bisan sin-o nga gusto niya!

That hour Nebby went mad – and lived out in the wild – eating grass...

Sa sina nga oras si Nebucadnezzar naakig- kag nagestar siya sa kamingawan- kag nagakaon sang hilamon...

His hair grew long like the feathers of an eagle / his nails like the claw of a bird...

Ang iya nga buhok naglaba pareho sa balahibo sang agila/ ang iya kuko pareho sa kuko sang mga pispis..

It was an extreme judgment for his pride – one that Nebby would never forget!

Amo ina ang tuman ka hukom sang iya nga bugal- isa ina nga indi malipatan ni Haring Nebucadnezzar...

If the consequence for stealing a million dollars – was you had to say you were sorry...

Kon ang silot sang pagpangawat sang milyones nga mga dolyar- sa pagpangayo lang sang pasensya..

A lot of people would become a thief – that is why the consequence is years in prison!

Damo ang mga tawo nga mangin kawatan- amo ina nga ang silot pila ka tuig nga priso sa prisohan!

If sin did not have any lasting consequence – we might be tempted to sin again...

Kon ang sala wala sang bisan ano malawig nga konsekwesiya- basi kita ma temptar nga magpakasala liwat..

But like the child who only has to touch a hot flame once...

Pareho sa bata nga naghikap lang sang kalayo sang kaisa ka besis..

Severe consequences teach us a lesson that we will never forget!

Ang mabudlay nga konsekwesiya nagahatag sa aton sang leksyon nga indi naton malipatan!

5TH – THE SALVATION OF A HUMBLER MAN... VS. 34-37

5TH- ANG KALUWASAN SANG MAPAINUBUSON NGA TAWO..34-37

1st – At the end of 7 years – Nebby looked up to heaven... vs. 34-35

1st- pagkatapos sang 7 ka tuig- si Nebucadnezzar nagtangla sa langit..34-35

When he did his understanding returned to him...

Sang siya naka realisar nagpanumbalik siya..

Nebby blessed the Most High – praising and honoring Him...

Ginpadunggan si Nebucadnezzar sang labing Mataas- gindayaw kag ginpadunggan Siya...

Finally coming to understand the only Lord had an everlasting Kingdom...

Kag sa katapusan nagbalik siya nga na intiendihan nga sa Dios lang gid ang wala katapusan nga ginharian..

And the will and plans of the inhabitants of earth mean nothing...

Kag ang tinutuyo kag mga plano para sa mga pumuluyo sa kalibutan wala sing pulos...

God does what He wants – in heaven – as well as on the earth...

Nahimo sang Ginoo ang Iya nga gusto- amo ang Langit- kag amo man ang kalibutan...

No one can stop him – restrain his hand – or even question what He does!

Wala sing may makapa-untat sa Iya- makapugong sa Iya- ukon bisan pa magpamangkot kon ano ang IYa ginahimo!

It was also when God changed his heart...

Amo man ina kon paano ang Ginoo nagbag-o sang iya tagipusuon..

Daniel 7:4 – Daniel had a vision of a beast with eagles wings – being given a new heart...

Daniel 7:4- Si Daniel may ara sang palanan-awon nga sapat nga daw leon,pero may pakpak sang agila- bilang paghatag sang bag-o nga tagipusuon..

The interpretation of the dream is believed to be the salvation of Nebby...

Ang interpretasyon sang damgo ginapatihan nga amo ang kaluwasan ni Nebucadnezar..

When he finally looked up – after 7 years of being a wild animal – he was given a new heart!

Sang siya nakatulok sa ibabaw- kag pagtapos sa 7 ka tuig bilang isa ka tulisan ng sapat- siya ginhatagan sang bag-o nga tagipusuon!

Apart from Jesus – like Nebby – we lived like wild animals...

Kon magpalayo kita kay Jesus- pareho kay Nebucadnezar- kita magkabuhi pareho sa mabangis nga mga sapat...

In other words before we knew Jesus we had no direction - no purpose...

Sa baylo antes naton nakilala si Jesus wala kita direksyon- wala sang tinutyuo..

Before Jesus we did not think about sin - we just did what we wanted...

Antes sa kay Jesus wala kita nagapinsar parte sa sala- nagapagusto lang kita himo sa gusto naton nga himuon..

Only living to please ourselves - destined to face the wrath of God!

Nagakabuhi lang para mapalipay ang aton kaugalingon- nadestino nga atubangon ang kaakig sang Ginoo!

But when we looked up – when we came to Jesus – we got a new heart...

Pero kon kita magatalok sa ibabaw- kon kita magapalapit sa kay Jesus- aton makuha ang bag-o nga tagipusuon..

Jesus came to restore us to God – He died in our place to pay for our sin...

Si Jesus nag-abot para ipasag-uli kita sa Ginoo- Siya ginpatay sa aton nga lugar para bayaran ang aton nga sala..

He then gave us a new heart – so we no longer want to continue in sin!

Kag sa gilayon ginhatagan niya kita sang bag-o nga tagipusuon- para indi na kita magpadayon sa sala!

II Corinthians 5:17 – “Therefore, if anyone is in Christ, he is a new creation; old things have passed away; behold, all things have become new.”

2nd – God restored the kingdom to Nebby... vs. 36-37

2nd- Ginpasag-uli sang Ginoo ang Ginharian ni Nebucadnezzar..vs. 36-37

Not only did Nebby get his mind back – and his Spirit reborn...

Indi lang nga ang paminsaron ni Nebucadnezzar ang nagbalik- kundi ang iya man nga Espirito natawo ulit..

But God also restored all of the glory of his Kingdom to him – he became King again...

Pero gusto man sang Ginoo nga ipasag-uli ang tanan nga kahimayaan sang iya nga Ginharian sa iya- siya nangin Hari liwat..

In fact God even added more excellence and majesty to him...

Sa kamatuoran gindugangan pagid sang Ginoo sang mas maayo pagid kag pagkaha;langdon sa iya.. Because Nebby realized God had judged him so that he would understand truth...

Kay tungod na realisar ni Nebucadnezzar nga ang Ginoo naghukom sa iya para iya maintiendihan ang kamatuoran...

So he not only got his Kingdom back – he became part of the Kingdom of God!

Gani indi lang angn iya Ginharian ang nagbalik- siya nangin parte sa Ginharian sang Ginoo..

Many of us can reflect back on many years wasted - not living for the Lord...

Damo sa aton nga maaplikar kon aton balikan ang aton nga ginhimo sang nanligad tuig- wala nagakabuhi para sa Ginoo..

We can often regret those 'lost years' wishing we could have them back...

Makahinulsol kita sa mga tinuig nga aton ginhimo nga kon pwede pa lang naton mabalikan..

Joel 2:25 - "I will restore to you the years that [sin] has eaten..."

Joel 2:25- Ibalik ko sa inyo ang mga tinuig nga [sala] nga nakaon...

God can restore the years - as if we had never lost anything to the foolishness of sin!

Mabalik sang Ginoo ang mga tinuig- nga daw sa wala lang kita may nadula sang bisan ano sa mga kabuangan sang sala!

Only the Lord can take our poor choices – and turn them into blessings!

Ang Ginoo langgid ang makakuha sang aton nga indi maayo nga pagpili- kag ini nagpakamaayo sa ila!

Not only giving us back the things that we lost to foolish prideful choices...

Indi lang ibalik sa aton ang mga butang nga kita nawala tungod sang aton nga mga bugal nga pagpili

But giving us something far more precious – citizenship in heaven!

Pero paghatag sa aton sang isa ka butang nga mas bilidhon- amo ang pagkabanwahanon sa langit!